

Bộ công cụ kiểm tra vật tư khả dụng

Tài liệu thực chiến ERP • AI-X — ai-x.vn • Cập nhật 2026-08-18 02:08:55

Phiên bản PDF miễn phí — liên hệ AI-X để nhận bộ biểu mẫu điền sẵn & tư vấn lộ trình.

Chuyện hứa 10 ngày rồi móc kho 45 ngày: bài học ATP của xưởng cơ khí

Một xưởng cơ khí ở Long An nhận gấp đơn 600 bộ khung cửa nhôm cho khách dự án, kinh doanh hứa giao 10 ngày. Đến ngày thứ 7, kế hoạch sản xuất mới phát hiện: thanh nhôm định hình chỉ đủ cho 380 bộ, số còn lại nhà cung cấp cần 25 ngày mới có. Kết quả: đơn bị chia cắt làm hai đợt giao, bị phạt hợp đồng 30 triệu, và mất luôn khách hàng dự án — vì đối thủ cạnh tranh hứa 20 ngày và giao đúng. Điều đau lòng: kho lúc nhận đơn vẫn "còn hàng", chỉ là số tồn đó đã bị đăng giữ cho ba lệnh khác rồi.

Sai lầm nằm ở chỗ hứa giao hàng bằng tồn kho trên sổ thay vì bằng ATP — Available-to-Promise (số lượng có thể cam kết). Bộ công cụ này đi kèm SOP SOP-TM-5850 — Kiểm tra vật tư khả dụng (ATP) trước khi nhận lệnh, dành cho ngành sản xuất nội thất / cơ khí, giúp mọi lời hứa giao hàng đều dựa trên con số cam kết được.

Tồn kho ≠ khả dụng: công thức ATP cần thuộc lòng

Sổ kho ghi "tồn 2.400 kg thép tấm" không có nghĩa bạn còn 2.400 kg để hứa. Con số cam kết được phải trừ đi phần đã dành cho lệnh khác và cộng phần đang về:

$ATP = \text{Tồn kho thực} - \text{Đã đăng giữ} + \text{Đang về (theo ngày nhập dự kiến)}$

Bốn lỗi kinh điển khiến ATP của các xưởng luôn sai:

- Tồn ảo do chưa xuất kho: vật tư đã đưa xuống xưởng nhưng phiếu xuất chưa ghi → sổ vẫn còn, lệnh mới lại "mượn" số tồn đó. Đây là nguồn tồn ảo phổ biến nhất.
- Đăng giữ không khớp lệnh thực: đăng giữ 500kg cho lệnh A, lệnh A chỉ dùng 420kg, 80kg "mò côi" — không ai gỡ đăng giữ, lệnh khác thiếu trong khi kho vẫn ghi hết.
- Lead time cập nhật bằng cảm giác: NCC hứa 10 ngày cứ ghi 10 ngày mãi mãi, dù thực tế 3 tháng gần nhất là 18-22 ngày. Ngày khả dụng lệnh vì thế sai từ gốc.
- Gom ATP cho cả đơn thay vì theo vật tư_then chốt: đủ 40/41 mã vật tư vẫn là KHÔNG khả dụng — một con ốc lép cỡ hiếm cũng chặn toàn bộ lệnh.

Bức xạ ATP: từ con số tồn đến lời hứa giao hàng
Tồn kho thực kiểm đếm, không sổ sách
- Đã đăng giữ dành cho lệnh đã nhận
+ Đang về PO chưa nhập + ngày nhập
ATP số cam kết được
Checklist ATP theo lệnh
• Đủ TẤT CẢ mã

vật tư của BOM? • Ngày khả dụng = max(ngày đủ từng mã) • Thiếu mã nào → mua gấp hoặc hẹn lại • Đăng giữ NGAY khi nhận lệnh • Gỡ đăng giữ đúng số dư thực dùng • Lead time chuẩn theo số liệu 3 tháng Ngày cam kết giao = Ngày khả dụng vật tư + thời gian sản xuất Không bao giờ ngược lại: hứa trước, tính sau Hình 1 — ATP chỉ đáng tin khi trừ đúng đăng giữ, cộng đúng đang về và kiểm đủ 100% mã vật tư

Bộ công cụ đi kèm SOP-TM-5850: 6 biểu mẫu, dùng đúng lúc

1	Bảng tồn — đăng giữ	Hàng ngày	Thủ kho	Ghi tồn theo sổ mà không đối chiếu kiểm đếm tuần — tồn ảo tích tụ đúng chỗ này
2	Bảng lead time chuẩn	Định kỳ (hàng tháng)	Mua hàng	Lấy lead time NCC hứa thay vì median thực tế 3 tháng gần nhất
3	Checklist ATP theo lệnh	Mỗi lệnh (trước khi duyệt nhận)	Kế hoạch sản xuất	Chỉ kiểm vật tư chính (thép, nhôm), bỏ qua phụ liệu — lệnh chết vì một mã nhỏ
4	Danh sách lệnh chờ vật tư	Hàng ngày	Kế hoạch + mua hàng	Danh sách có nhưng không ghi ngày về dự kiến của từng mã — xưởng không biết chờ đến bao giờ
5	Phiếu mua gấp	Khi phát sinh thiếu đột xuất	Mua hàng	Mua gấp thường xuyên đến mức thành quy trình ngầm — dấu hiệu lead time chuẩn sai hệ thống
6	Báo cáo chính xác ATP	Hàng tháng	Giám đốc sản xuất	Chỉ xem khi có sự cố, không đo tỷ lệ cam kết đúng hẹn như thước đo văn hóa hứa hẹn

Template dữ liệu chuẩn của bộ công cụ gồm 6 trường: mã vật tư, tổng tồn, đã đăng giữ, đang về + ngày nhập, khả dụng (ATP), ngày khả dụng lệnh — đây là cấu trúc tối thiểu để tính ATP đúng, dù bạn chạy bằng Excel hay ERP.

Quy trình 5 bước: từ nhận hỏi giá đến phát hành lệnh

1 Cập nhật tồn + đăng giữ Mỗi sáng Đối chiếu phiếu ngày trước 2 Chuẩn hóa lead time NCC Hằng tháng Theo dữ liệu nhập thực 3 ATP kinh doanh 100% mã BOM Ngày khả dụng = max(mã) 4 Nhận lệnh + đăng giữ ngay Đăng giữ = lời hứa Đã giữ thì không cho lệnh khác 5 Theo dõi lệnh chờ vật tư Danh sách mỗi ngày Mã chậm → đẩy NCC, báo khách sớm Nguyên tắc: không lệnh nào được phát hành khi ATP chưa qua — và không lệnh nào nhận mà không đăng giữ Hình 2 — Vòng lặp ATP hằng ngày: tồn đúng, lead time đúng, hứa đúng, giữ đúng

Bước 1 là vệ sinh dữ liệu: mỗi sáng, kho đối chiếu phiếu xuất ngày trước và cân bằng tồn — đăng giữ. Bước 2 hàng tháng, mua hàng thay lead time chuẩn bằng median thời gian nhập thực của 3 tháng. Bước 3 khi kinh doanh đưa đơn mới, kế hoạch chạy checklist ATP trên toàn bộ mã BOM: thiếu một mã là lệnh chưa khả dụng. Bước 4 ngay khi lệnh được duyệt nhận, đăng giữ vật tư theo đúng số lượng BOM — đây là lúc lời hứa với khách trở thành việc của kho. Bước 5 các lệnh chờ vật tư được theo dõi trong danh sách hằng ngày kèm ngày về dự kiến; mã nào trễ là đẩy NCC và báo khách trong 24 giờ, không chờ đến ngày hẹn mới "phát hiện".

Đáng nói thêm về đăng giữ — khâu mỏng nhất trong thực tế. Đăng giữ về bản chất là "đặt chỗ" vật tư cho một lệnh: số đã giữ thì không được hứa cho lệnh khác, dù nó vẫn còn nằm trong kho. Ba quy tắc nhỏ giữ cho đăng giữ không biến thành gánh nặng: một, đăng giữ đúng theo BOM của lệnh, không "giữ khống" theo cảm tính phòng khi thiếu; hai, khi lệnh hoàn thành, gỡ phần dư trong 48 giờ — số dư mờ côi là nguyên nhân số một khiến ATP thấp ảo; ba, mỗi tuần kho rà một lượt các đăng giữ tồn trên 30 ngày mà lệnh chưa chạy — hoặc lệnh đó chết (gỡ giữ), hoặc vật tư bị chuyển mục đích sử dụng, không có trạng thái treo lơ lửng mãi mãi. Xưởng nào giữ được ba quy tắc này, bảng tồn — đăng giữ của họ chính là tấm gương trung thực của sức chứa đơn hàng thực tế.

Case study: đơn 600 bộ khung cửa chạy lại bằng ATP

Quay lại tình huống mở bài — nếu xưởng ở Long An có bộ công cụ ATP, kịch bản sẽ như sau khi kinh doanh muốn hứa 600 bộ khung cửa:

Vật tư then chốt (BOM/600 bộ) | Tồn thực | Đã đăng giữ | Đang về (ngày nhập) | ATP | Ngày đủ chạy
Thanh nhôm định hình DC-52 | 2.400 thanh | 2.100 thanh | 1.500 thanh (ngày 12) | 1.800 thanh | Ngày 12 (đủ cho 600 bộ sau khi đăng giữ lệnh này)
Bản lề chuyên dụng HL-08 | 900 bộ | 860 bộ | 0 | 40 bộ | Chặn! thiếu 560 bộ, lead time NCC chuẩn 18 ngày
Ốc vít bắt kẹp (bộ) | 5.200 | 4.300 | 3.000 (ngày 8) | 3.900 | Ngày 8

Checklist ATP chỉ ra ngay: mã chặn không phải nhôm (như mọi người tưởng) mà là bản lề HL-08 — mã nhỏ hay bị bỏ qua khi kiểm "vật tư chính". Ngày khả dụng của lệnh = max(theo từng mã) = ngày 18 + sản xuất 4 ngày = hứa giao an toàn ngày 24. Hai lựa chọn cho kinh doanh: (1) hứa ngày 24 với giá bình thường, hoặc (2) hứa ngày 10 cho 40 bộ đầu (theo ATP bản lề hiện có) và phần còn lại ngày 24 — khách tự chọn. Không có kịch bản "hứa 10 ngày rồi mong phép màu". Nếu khách vẫn cần 10 ngày cho toàn bộ, đó là quyết định của giám đốc về phiếu mua gấp (biểu mẫu số 5): đặt bản lề air freight chênh 14 triệu — chấp nhận hay không, ít nhất là quyết định có số liệu, không phải quyết định bằng sự vô ý.

KPI theo dõi: bốn chỉ số của văn hóa hứa đúng

Giá trị lệnh chờ vật tư	Tổng giá trị lệnh đã nhận đang chờ vật tư, theo ngày	Xu hướng giảm, không có lệnh chờ > 7 ngày	Soi mã chặn, đẩy NCC, đánh giá lại lead time chuẩn
Top vật tư gây chờ	Xếp hạng vật tư xuất hiện nhiều nhất trong danh sách lệnh chờ	Không mã nào đứng top 2 tháng liền	Mã trùng lặp → đàm phán hợp khung hoặc tìm NCC phụ
Chính xác cam kết ATP	% lệnh giao đúng ngày cam kết khi nhận (theo ATP)	≥ 95%	Under 90% nghĩa là tồn hoặc lead time đang nói dối — kiểm đếm ngay
Xu hướng tồn ảo phát hiện	Chênh lệch kiểm đếm so sổ theo tuần, theo giá trị	Dưới 1% giá trị kho	Truy nguyên nhân phiếu xuất trễ; siết kỷ luật ghi kho tại chỗ

Checklist kỷ luật — bốn câu hỏi mỗi ngày

- Không lệnh phát hành thiếu ATP: lệnh phát hành mà chưa qua checklist ATP 100% mã BOM là vi phạm quy trình — dù một tháng trước vẫn "chạy vẫn".
- Đăng giữ khớp lệnh thực: số dư vật tư sau khi lệnh hoàn thành phải được gỡ đăng giữ trong 48 giờ.
- Lead time cập nhật đúng kỳ: mỗi tháng, lead time chuẩn = median thực tế 3 tháng, không phải lời hứa của nhân viên sales NCC.
- Lệnh chờ có ngày về rõ ràng: mọi mã đang chờ đều ghi ngày về dự kiến và người theo — "đang về" không ngày là hàng không tồn tại.

Khi nào Excel ATP là đủ, khi nào phải lên ERP?

Với dưới 100 mã vật tư và dưới 10 lệnh chạy song song, bảng Excel tồn — đăng giữ cập nhật mỗi sáng vẫn là giải pháp tốt: rõ, minh bạch, và buộc kho đọc số mỗi ngày. Nhưng khi một trong ba dấu hiệu xuất hiện, hãy lên ERP (Odoo có sẵn đăng giữ theo lệnh và báo cáo ATP): (1) trên 200 mã vật tư và việc cập nhật Excel mỗi sáng tốn hơn 30 phút; (2) lệnh chạy song song trên 15 — con người bắt đầu quên gỡ đăng giữ, tồn ảo sinh sôi; (3) kinh doanh cần trả lời khách "giao được không, khi nào" trong vài phút thay vì chờ cả buổi. Khi đó, các field chuẩn của template — tổng tồn, đăng giữ, đang về + ngày nhập, ATP, ngày khả dụng — là chính các cột hệ thống tự tính theo thời gian thực, và checklist ATP trở thành cảnh báo tự động chặn phát hành lệnh thiếu vật tư. Lỗi triển khai thường gặp nhất: doanh nghiệp muốn ERP "tự động" trong khi kho vẫn chưa quen ghi phiếu xuất trong ngày — công nghệ không vá được kỷ luật ghi chép, nó chỉ khuếch đại kỷ luật sẵn có.

Đo ATP ngay hôm nay với đơn kế tiếp

Bắt đầu nhỏ: chọn 5 mã vật tư hay chặn nhất xưởng bạn, lập bảng tồn — đăng giữ — đang về, và yêu cầu mọi lời hứa giao cho 5 mã này phải qua ATP trong 2 tuần tới. Bạn sẽ bất ngờ vì số lần mình suýt hứa hụt — và đó là lúc văn hóa "hứa bằng con số" bắt đầu ăn vào xưởng.

Bộ biểu mẫu đầy đủ (Bảng tồn — đăng giữ, Lead time chuẩn, Checklist ATP, Danh sách lệnh chờ, Phiếu mua

gấp, Báo cáo chính xác ATP) được phát kèm trong SOP-TM-5850 — Kiểm tra vật tư khả dụng (ATP) trước khi nhận lệnh . Nếu xưởng bạn đang hứa giao bằng cảm tính, đội tư vấn AI-X sẵn sàng giúp bạn dựng ATP từ dữ liệu sẵn có.

AIX • TƯ VẤN TRIỂN KHAI ERP & AI

Cần bộ SOP này chạy trên hệ thống thực tế?

AI-X thiết kế lộ trình ERP & AI 90 ngày riêng cho doanh nghiệp của bạn:
chuẩn hóa dữ liệu — SOP số hóa — dashboard điều hành.

ai-x.vn/contactus

Tài liệu phát hành miễn phí bởi AI-X (ai-x.vn). Vui lòng không chỉnh sửa nội dung khi chia sẻ lại.